

عراقچی: پنجره دیپلماسی هنوز باز است / مسئله فلسطین راه حل «یک دولتی» دارد

وزیر خارجه ایران ضمن هشدار درباره اینکه «اگر نتوانیم قبل از اکتبر به راه حل خوبی درباره برجام برسیم، مشکل جدی خواهیم داشت»، گفت: پنجره دیپلماسی هنوز باز است، مشروط بر این که طرف‌های دیگر تمایل واقعی نشان دهند.

وزیر خارجه ایران ضمن هشدار درباره اینکه «اگر نتوانیم قبل از اکتبر به راه حل خوبی درباره برجام برسیم، مشکل جدی خواهیم داشت»، گفت: پنجره دیپلماسی هنوز باز است، مشروط بر این که طرف‌های دیگر تمایل واقعی نشان دهند.

به گزارش ایسنا، «سید عباس عراقچی» وزیر امور خارجه ایران در گفت و گو با شبکه انگلیسی و در واکنش به ابراز تمایل ترامپ به توافق با ایران گفت که به رغم آمادگی او برای شنیدن صحبت‌های رئیس‌جمهور آمریکا، ترغیب کردن ایران به آغاز مذاکراتی تازه با آمریکا برای توافقی دیگر، با توجه به آنچه برای توافق سال ۲۰۱۵ رخ داد، نیازمند اقدامات بیشتری است.

عراقچی در گفت و گویی اختصاصی با شبکه اسکای نیوز درباره تهدیدات علیه تاسیسات هسته‌ای ایران تاکید کرد: صراحتاً گفته ایم هرگونه حمله به تاسیسات اتمی ما با پاسخی فوری و قاطع روبرو خواهد شد. اما فکر نمی‌کنم چنین کار دیوانه‌وارى کنند. این کل منطقه را به فاجعه‌ای بسیار بد تبدیل می‌کند.

او در واکنش به ایده ترامپ برای غزه پس‌اجنگ، مبنی بر انتقال مردم غزه به کشورهای دیگر به طور موقت و طولانی مدت به بهانه بازسازی این منطقه جنگ زده، با کنایه به چشم داشت ترامپ به خریداری جزیره گرینلند که تحت حاکمیت دانمارک قرار دارد و در شمالگان واقع شده، گفت: پیشنهاد من چیز دیگری است. به جای فلسطینی‌ها، اسرائیلی‌ها را اخراج و به گرینلند فرستاده شوند تا با یک تیر دو نشان بزنند.

وزیر امور خارجه ایران در پاسخ به سوالاتی درباره تأثیر درگیری‌ها با رژیم صهیونیستی بر گروه‌های مقاومت منطقه، از جمله حزب الله لبنان و حماس گفت: حماس و حزب الله آسیب دیده‌اند. اما در عین حال، در حال بازسازی خود هستند. چراکه همان‌طور که قبلاً گفته‌ام، این یک جنبش فکری، یک تفکر، یک هدف و آرمانی است که همواره وجود خواهد داشت.

متن کامل این گفت و گو به شرح زیر است:

سؤال: جناب وزیر، از این که امروز با اسکای نیوز صحبت می‌کنید متشکرم. شما این شغل را در یک زمان بسیار چالش برانگیز برعهده گرفته‌اید. منطقه در آشوب است. ایران شکست‌های غیرقابل انکاری داشته است و شما مردی را در کاخ سفید دارید که دشمن ایران بوده است. اما دونالد ترامپ اکنون از پیگیری توافق با ایران صحبت می‌کند. بنابراین هم تهدید وجود دارد و هم فرصت. آیا امکانی می‌بینید که ایران آماده مذاکره بر سر نوعی توافق با دونالد ترامپ باشد؟

پاسخ: دولت جدید تلاش خواهد کرد که سیاست خارجی آن مؤثر و فعال و البته جامع و متوازن باشد. بنابراین سیاست خارجی ایران در این دولت تلاش می‌کند تا یک رابطه متوازن با تقریباً همه برقرار کند. فقط استثنائاتی وجود دارد که شما می‌دانید. بنابراین به این معنی است که ما آماده تعامل و دیپلماسی با تمام نقاط جهان هستیم.

متأسفانه، زمانی که کارم را شروع کردم، منطقه در آستانه یک جنگ تمام‌عیار بود و هدف اصلی من جلوگیری و اجتناب از یک جنگ تمام‌عیار در منطقه و تشدید بیشتر تنش‌ها بود که کل منطقه را به فاجعه می‌کشاند. بنابراین من یک سیاست خارجی بسیار فعال در منطقه دنبال کردم. من تقریباً به تک‌تک کشورهای منطقه که با آن‌ها رابطه داریم رفتیم، حتی به مصر و بحرین که با آنها روابط دیپلماتیک نداریم. من سعی کردم یک تفاهم و یک صدای مشترک در منطقه ایجاد کنم تا از تشدید بیشتر تنش‌ها جلوگیری کنم و فکر می‌کنم موفق بوده‌ام. بنابراین ما در ۵-۶ ماه گذشته یک سیاست خارجی بسیار پرمشغله داشته‌ایم.

اینکه آیا می‌توانیم به همان منطق برجام برگردیم و مذاکرات را بر اساس یک بازی برد-برد دوباره آغاز کنیم، هنوز چیزی است که منتظر شنیدن آن از طرف مقابل هستیم.

در عین حال، من سعی می‌کنم امکان یک توافق جدید در برنامه صلح آمیز هسته‌ای خود را دنبال کنم. زمانی که برای مجمع عمومی اخیر در نیویورک بودم، سعی کردم گفت و گویی را با اروپایی‌ها آغاز کنم. در عین حال، با چین و روسیه مشورت کردم. می‌دانید، آن‌ها هنوز طرف‌های برجام یا توافق هسته‌ای ایران هستند. ما توافق کردیم که به مذاکرات خود ادامه دهیم و راه

جدیدی برای حل این سوءتفاهم‌ها و بی‌اعتمادی‌ها در مورد برنامه هسته‌ای ایران، بازگشت به برجام یا حداقل به منطق برجام پیدا کنیم و ببینیم چگونه می‌توانیم راه حل جدیدی در این زمان بسیار دشوار پیدا کنیم. البته این قبل از انتخابات در ایالات متحده بود.

پس از انتخابات، ما هنوز منتظریم تا ببینیم رویکرد و سیاست دولت جدید چگونه و چیست. منطق توافق هسته‌ای اعتمادسازی در برنامه هسته‌ای ما در ازای لغو تحریم‌هاست. البته، ایالات متحده باید بخش عمده‌ای از آن باشد زیرا بیشتر تحریم‌ها توسط ایالات متحده اعمال شده است. بنابراین اینکه آیا ما می‌توانیم به همان منطق برگردیم و مذاکرات را بر اساس یک بازی برد-برد دوباره آغاز کنیم، هنوز چیزی است که منتظر شنیدن آن از طرف مقابل هستیم. البته ما به زبان تهدید پاسخ نمی‌دهیم. این یک واقعیت است و ما آن را در گذشته ثابت کرده‌ایم، اما به زبان احترام پاسخ می‌دهیم. ما این را در گذشته ثابت کرده‌ایم، همان زمانی که مذاکرات برجام را آغاز کردیم و به یک نتیجه و توافق رسیدیم.

دلیلش این بود که با زبان احترام و بر اساس احترام متقابل و منافع متقابل با ما برخورد شد و ما توانستیم یک بازی برد-برد را تعریف کنیم و سپس به یک راه حل برد-برد برسیم. ما موفق شدیم و کل جهان آن را جشن گرفت. بنابراین ما آماده تکرار همان تجربه هستیم. ما در عین حال، تجربیات دیگری هم داریم. وقتی ما را تهدید کردند، وقتی ما را تحریم کردند، نتیجه چه بود؟ ما اکنون در فناوری هسته‌ای صلح‌آمیز خود بسیار پیشرفته‌تر هستیم. ما اکنون در صنایع دفاعی خود بسیار پیشرفته‌تر هستیم. چرا؟ زیرا آن‌ها ما را تحریم کردند و ما را مجبور کردند که به توانایی‌های خود تکیه کنیم و روی پای خود بایستیم. بنابراین تحریم‌ها کارساز نبوده‌اند.

حضور دوباره ترامپ در کاخ سفید

سؤال: ترامپ می‌گوید معامله با ایران ایده خوبی خواهد بود. و به نظر می‌رسد افرادی را منصوب می‌کند که ممکن است دیپلماسی را دنبال کنند. بنابراین به نظر می‌رسد که دونالد ترامپ می‌خواهد مسیر دیپلماسی را با ایران بررسی کند. آیا ایران نیز آماده است تا با آمریکا مذاکره کند؟

پاسخ: ما یک توافق داشتیم؛ برجام که به عنوان دستاورد دیپلماسی در نظر گرفته می‌شد. همان طور که گفتم، کل جهان آن را جشن گرفت. همه به ایران و ۵+۱ برای حل یک سؤال بسیار دشوار از طریق دیپلماسی تریک گفتند و سپس نتیجه چه بود؟ پس از آن چه اتفاقی افتاد؟ آن اتفاق هرگونه اعتماد باقی مانده بین ایران و ایالات متحده را از بین برده است.

خروج آمریکا از برجام هرگونه اعتماد باقی مانده بین ایران و ایالات متحده را از بین برده است. باید اعتماد کافی برای ایران وجود داشته باشد تا یک بار دیگر وارد مذاکرات شود. فکر می‌کنم ما هنوز می‌توانیم به آن توافق برسیم.

سؤال: پس اکنون می‌گویید اگر با احترام با شما برخورد کنند، یک معامله خوب در دسترس خواهد بود؟ آیا شما به میز مذاکره بازخواهید گشت؟

پاسخ: من مخالفتی ندارم. می‌خواهم بگویم که اکنون بی‌اعتمادی بیشتری بین ما وجود دارد و ما باید ابتدا بر آن بی‌اعتمادی غلبه کنیم. باید اعتماد کافی برای ایران وجود داشته باشد تا یک بار دیگر وارد مذاکرات شود. فکر می‌کنم ما هنوز می‌توانیم به آن توافق برسیم.

سؤال: مذاکره با چه کسی؟ شرکت کنندگان در این مذاکرات چه کسانی هستند؟ این‌ها سؤالات جدی هستند که هنوز به آن‌ها پاسخ داده نشده است. به نظر می‌رسد ترامپ برخی از دشمنان سرسخت شما را در دولت اول خود اخراج کرده است. او افرادی را منصوب کرده است که به دیپلماسی معتقدند و همان طور که می‌دانید، او فردی است که با ایران خصومت داشته است، اما در عین حال او یک معامله‌گر است. آیا این کسی است که فکر می‌کنید به رغم تمام سابقه بدی که با شما داشته و به رغم تمام مشکلاتی که در گذشته داشته‌اید، ممکن است بتوانید در آینده با او معامله کنید؟

پاسخ: من هیچ ایده‌ای را رد نمی‌کنم. من به شما نمی‌گویم که ایران برای هیچ مذاکره‌ای آماده نیست. نه، اما ما این بار خیلی مراقب هستیم. آخرین باری که ما مذاکره کردیم تجربه بدی بود. این‌ها چگونه این تجربه بد می‌تواند به یک تجربه خوب تبدیل شود، هنوز باید دید. هنوز ابهاماتی وجود دارد. ولی راستش را بخواهید فکر می‌کنم او مشاورانی دارد که در مورد واقعیت ایران و این‌ها چگونه ایران در مقابل تهدیدها و در پاسخ به آن‌ها رفتار می‌کند، به او توضیح دهند. بنابراین امیدوارم از آن تجربیات استفاده شود. زیرا کل جهان می‌داند که این منطقه متعلق به کشورهای منطقه است.

سؤال: ولی همه می دانند که قلب تنش ها رابطه ایران با آمریکا است، تنش هایی که قدمت زیادی دارد. دنیا منتظر است تا ببیند و ایرانی هایی که ما با آن ها در اینجا صحبت کرده ایم، منتظرند تا ببینند که آیا می توان با دونالد ترامپ معامله کرد یا خیر. شما تازه از افغانستان برگشته اید و با طالبان ملاقات کرده اید. آن ها با دونالد ترامپ مذاکره کرده اند. آیا بارقه امیدی از آنچه از رئیس جمهور جدید می شنوید، وجود دارد؟

پاسخ: باید اعتماد ما را بدست بیاورند.

گفت وگویی عراقچی با اسکای نیوز

سؤال: بنابراین شما آن را رد نمی کنید، اما می خواهید خیلی بیشتر از دونالد ترامپ و دولت او بشنوید؟

پاسخ: البته، ما که فعلا چیز خاصی نشنیده ایم. ما بستر ۵+۱ یا ۳+۳- همان طور که اروپایی ها مایلند بگویند- را داشتیم. ما دفعه قبل آن بستر را داشتیم و مذاکره کردیم. این بار آیا این قالب دوباره کار می کند؟ این یک سؤال است و این که مبنای مذاکرات چه خواهد بود؟ ما یک توافق داشتیم و هنوز هم یک توافق داریم. برجام هنوز زنده است و به جز ایالات متحده، سایر شرکت کنندگان هنوز در آن هستند. بله، ما برخی از تعهدات خود را اجرا نمی کنیم؛ زیرا از بخش لغو تحریم های برجام بهره مند نمی شویم. این یک سؤال دیگر است. اما ما هنوز عضوی از برجام هستیم. ما هنوز در توافق هستیم. روسیه و چین هم هنوز هستند.

بنابراین، برجام در اکتبر امسال به یک نقطه بسیار مهم نزدیک می شود که می تواند نقطه بحران باشد و من باید هشدار دهم که اگر نتوانیم قبل از آن به راه حل خوبی برسیم، مشکل جدی خواهیم داشت. ما معتقدیم که پنجره دیپلماسی هنوز باز است، هرچند برای مدت کوتاهی، مشروط بر این که طرف های دیگر تمایل واقعی نشان دهند. بدون چنین تعهدی، ما یک مسیر جایگزین را دنبال خواهیم کرد.

سؤال: این باعث نگرانی در غرب شده است. آیا می توانید توضیح دهید منظور شما از یک مسیر جایگزین چیست؟ زیرا بسیاری از مردم می گویند به این معنی است که ایران احتمالاً از پیمان منع گسترش سلاح های هسته ای خارج می شود. آیا منظور شما این بود؟

پاسخ: ساخت سلاح در برنامه صلح آمیز هسته ای ما جایی ندارد. ما به ماهیت صلح آمیز برنامه هسته ای خود اطمینان داریم و مشکلی برای به اشتراک گذاشتن این اطمینان با دیگران نداریم. به همین دلیل است که تصمیم گرفتیم مذاکرات با طرف های دیگر ۵+۱ را آغاز کنیم. آن ها در مورد ماهیت صلح آمیز برنامه ما سؤالاتی داشتند. خوب، آن ها با زبان احترام به سراغ ما آمدند و سپس مذاکرات در ابتدا موفقیت آمیز بود، اما بعد به یک تجربه بد تبدیل شد. بنابراین تحریم ها بازگشته اند و ما دیگر از برجام بهره مند نیستیم. اما برنامه ما هنوز صلح آمیز است.

اگر نتوانیم قبل از اکتبر به راه حل خوبی درباره برجام برسیم، مشکل جدی خواهیم داشت. پنجره دیپلماسی هنوز باز است، مشروط بر این که طرف های دیگر تمایل واقعی نشان دهند. بدون چنین تعهدی، ما یک مسیر جایگزین را دنبال خواهیم کرد.

اگر به اکتبر برسیم و سپس قطعنامه های قبلی شورای امنیت برگردند و ایران دوباره در ذیل فصل ۷ منشور قرار گیرد، آنگاه شما، اگر خود را به عنوان یک ایرانی تصور کنید، چه نتیجه ای می گیرید؟ این یعنی که سیاست ما اشتباه بوده است. یعنی که ما احتمالاً مسیر اشتباهی را انتخاب کرده ایم زیرا دیپلماسی را انتخاب کردیم و به توافق رسیدیم ولی در نهایت همه تحریم ها بازگشتند و اگر ما دوباره به شورای امنیت و ذیل فصل ۷ برگردیم به این معنی است که ما اشتباه کرده ایم و باید به دنبال یک جایگزین باشیم.

سؤال: آن گزینه جایگزین چیست؟

پاسخ: نمی دانم. صادقانه بگویم نمی دانم. چون هنوز در حال بررسی است. در ایران بحث داغی در مورد آن گزینه جایگزین وجود دارد. بله. بحث ها هست و این بحث ها در همه سطوح، حتی در خیابان ها و بین مردم عادی بسیار داغ است. دیدگاه های مختلفی وجود دارد. نمی دانم کدام یک در نهایت غالب خواهد شد، ولی بحث ادامه دارد. اما در اکتبر به نقطه ای خواهیم رسید که باید تصمیم بگیریم. به همین دلیل است که به شما گفتم که اکتبر امسال می تواند تبدیل به کانون بحران شود و باید از آن اجتناب کنیم.

من باور دارم که دیپلماسی هنوز می تواند کار کند، اما باید خلاق باشیم، صادق باشیم و اعتماد بسازیم و آن ها هم باید برای ما اعتماد بسازند. چرا باید به میز مذاکره بازگردیم؟ باید دلیلی برای این کار وجود داشته باشد. ولی الان بعضی ها می گویند که دیپلماسی ممکن است اشتباه بوده باشد و این موضوع در کشور نظرات مختلفی را به خود جلب کرده است. نه فقط در دولت بلکه در همه جا. به دانشگاه ها بروید و با استادان دانشگاه و دانشجویان صحبت کنید. به سراغ رسانه ها و مطبوعات بروید. به بازار بروید و از مردم عادی بپرسید. این یک سؤال بزرگ برای همه است. آن گزینه جایگزین فقط همان چیزی که شما گفتید نیست.

گزینه های مختلفی وجود دارد و ما روی همه آن ها کار می کنیم. نکته این است که قبل از این که به اکتبر برسیم، باید از زمان باقی مانده استفاده کنیم و سعی کنیم راه حل بهتری پیدا کنیم. سعی کنیم دوباره از دیپلماسی استفاده کنیم. ما در گذشته تجربه این را داشته ایم. چرا این تجربه را تکرار نکنیم؟

گفت وگوهای احیای برجام در سال ۲۰۲۱

سؤال: در هر حال ما رئیس جمهوری داریم که با وجود همه اشتباهاتش، حالا می گوید که توافق با ایران خوب خواهد بود. آیا شما همان طور که او به سمت ایران دست دراز کرده است، به سمت او دست دراز خواهید کرد؟ چون توافق خوب است.

پاسخ: صرفاً گفتن اینکه توافق خوب است کافی نیست و نمی توانیم براساس آن تصمیم بگیریم. ما تجربیات بدی داریم. این یک حقیقت است. امیدوارم که دولت جدید این را درک کند که آنها تجربیات بدی برای ما برجا گذاشته اند، با بسیاری از عناصر بی اعتمادی. چیزهای زیادی وجود دارد که به ما اجازه نمی دهد دوباره به آن ها اعتماد کنیم و باید این بی اعتمادی که بین ما وجود دارد را برطرف کنند. چگونه؟ نمی دانم. به آنها بستگی دارد. پس ما به راه خود ادامه می دهیم. برنامه هسته ای ما صلح آمیز است و ما این برنامه صلح آمیز را ادامه خواهیم داد.

در حال حاضر هیچ گونه تمایلی برای تغییر مسیر خود نداریم. فتوا وجود دارد. این یک فتوای بسیار مهم است. ایران از ۵۰ سال پیش هنوز عضو NPT است. فتوا وجود دارد. برجام وجود دارد. نیت ما برای ایجاد اعتماد بیشتر در مورد صلح آمیز بودن برنامه مان وجود دارد. پس این ها دارایی های ما هستند. چرا باید الآن دوباره گزینه های جایگزین صحبت کنیم؟ بیایید از دارایی های خود استفاده کنیم.

دکترین ما تغییر نکرده است و ما در حال حاضر هیچ قصدی برای تغییر آن نداریم.

سؤال: اما کسانی هستند که می گویند شاید گزینه ای جایگزین لازم باشد. همچنان که از کمال خرازی، مشاور مقام معظم رهبری شنیده ایم که اگر تهدیدی وجود داشته باشد، ایران ممکن است سیاست خود را تغییر دهد.

پاسخ: سیاست ما تغییر نکرده است. دکترین ما تغییر نکرده است و ما در حال حاضر هیچ قصدی برای تغییر آن نداریم.

سؤال: آیا شما آماده اید که به دونالد ترامپ فرصتی بدهید تا حداقل آنچه را که می خواهد بگوید گوش کنید؟ و اگر او حرف های درست بزند و با احترام برخورد کند، با او صحبت خواهید کرد؟

پاسخ: ما با آمریکایی ها ما روزها و روزها مذاکره کردیم. من بخشی از آن بودم. من روزها و روزها با آمریکایی ها چه به صورت دوجانبه و چه چندجانبه مذاکره کردم. پس ما حسن نیت و نیت خوب خود را برای رسیدن به یک راه حل برخاسته از مذاکره ثابت کرده ایم. پس میل به رسیدن به یک راه حل هنوز وجود دارد، اما به عوامل زیادی بستگی دارد. بسیاری از عناصر دیگر باید قبل از آن حل شوند.

بازگشت مردم فلسطین به شمال غزه

سؤال: به سراغ بحث اسرائیل برویم. چون فکر می کنم تهدیدی از سوی اسرائیل وجود دارد. ما از وزیر خارجه اسرائیل شنیده ایم که گفته است هیچ وقت زمانی بهتر از این برای حمله به ایران نبوده است چون ایران در ضعیف ترین حالت خود است. دونالد ترامپ هم گفته است که اگر توافقی انجام نشود، آماده است که از اسرائیل در این زمینه حمایت کند. چقدر از این احتمال نگرانید؟

پاسخ: آن ها می دانند که این یک تهدید واقعی نیست، چون آن ها از قابلیت های ما برای پاسخ مطلع هستند و ما به وضوح

اعلام کرده ایم که هرگونه حمله به تأسیسات هسته ای ما با پاسخ فوری و قاطع مواجه خواهد شد. آن ها به خوبی می دانند که پاسخ ما چگونه خواهد بود. فکر نمی کنم که آن ها مرتکب چنین عمل جنون آمیزی شوند. این واقعاً جنون آمیز است و هر چیزی را در منطقه به یک فاجعه بزرگ تبدیل خواهد کرد. من حتی نمی خواهم در مورد آن صحبت کنم. چرا؟ چون فکر می کنم این تهدید واقعی نیست. این تهدیدی منقضی شده است. پس بیایید در مورد دیپلماسی صحبت کنیم. بیایید در مورد چگونگی حل مسائلی صحبت کنیم که در ۳۰ روز حل نمی شود.

سؤال: موضوع دیگر درباره اسرائیل، فلسطین و غزه است. دیروز دونالد ترامپ گفته است که یک گزینه می تواند پاکسازی غزه باشد. ترامپ این پیشنهاد را به فلسطینی ها داده است که آن ها را به جایی دیگر منتقل کنند. آیا این یک خط قرمز برای ایران است و اگر این اتفاق بیفتد، ایران چه واکنشی نشان خواهد داد؟

پاسخ: فراموش نکنیم که در نهایت اسرائیلی ها به این نتیجه رسیدند که باید با حماس مذاکره کنند. آن ها به آنجا رفتند تا حماس را نابود کنند، اما در نهایت مجبور شدند با همان حماس برای آزادسازی زندانیان خود مذاکره کنند. پس پیشنهاد من چیز دیگری است. به جای فلسطینی ها، سعی کنند اسرائیلی ها را اخراج کنند. آن ها را به گرینلند ببرند تا با یک تیر دو نشان بزنند. تا مشکل در گرینلند حل شود و اسرائیلی ها هم در آنجا باشند.

سؤال: آیا شما فکر می کنید اسرائیل حق زندگی در آنچه که سرزمین خود می داند را دارد؟

پاسخ: هر کسی حق زندگی دارد، اما هیچ کسی حق ندارد سرزمین های دیگران را اشغال کند. این سرزمین فلسطینی هاست و فلسطینی ها باید در مورد سرزمین و سرنوشت خود تصمیم بگیرند. ما هیچ گاه نگفته ایم که اسرائیلی ها یا یهودیان حق زندگی ندارند. البته که آن ها حق زندگی دارند. ما داریم در مورد این که چگونه مسأله فلسطین را مدیریت کنیم، صحبت می کنیم. فلسطین متعلق به فلسطینی هاست. ما باور داریم که تنها راه حل یک راه حل «یک دولتی» است. دیگران در مورد راه حل ۲ دولتی صحبت می کنند، اما ما باور داریم که راه حل در وجود یک دولت و یک کشور است. ما نیاز داریم به یک کشور که در آن تمام ساکنان اصلی این سرزمین، چه مسلمان، چه مسیحی، چه یهودی، با هم زندگی کنند و در یک رفاندوم برای آینده خود شرکت کنند. و این چیزی عجیب نیست.

فراموش نکنیم که اسرائیلی ها به این نتیجه رسیدند که باید با حماس مذاکره کنند. آن ها به آنجا رفتند تا حماس را نابود کنند، اما در نهایت مجبور شدند با همان حماس برای آزادسازی زندانیان خود مذاکره کنند.

ما همین تجربه را اخیراً در تاریخ جدید داشته ایم، که همان رژیم آپارتاید در آفریقای جنوبی بود که تبدیل به یک رژیم دموکراتیک جدید شد. پس راه حل ما برای مسأله فلسطین این است که به سوی یک راه حل دموکراتیک برویم. شما نمی توانید تمام فلسطینی ها را بکشید. نمی توانید تمام فلسطینی ها را اخراج کنید. نمی توانید تمام خانه ها را نابود کنید. آن ها در گذشته این کارها را کرده اند، اما هیچ نتیجه ای نگرفته اند. در ۱۵ ماه گذشته آن ها این تجربه را داشتند، اما نتیجه در نهایت این شد که باید با فلسطینی ها مذاکره کنیم تا این مشکل را حل کنیم.

در حاشیه تبادل اسرا میان حماس و رژیم صهیونیستی

سؤال: شما گفتید که این را پیروزی برای فلسطینی ها می بینید. اما چگونه می توان گفت پیروزی است در حالی که به نظر می رسد دست کم ۵۰,۰۰۰ فلسطینی جان خود را از دست داده اند؟

پاسخ: پیروزی در جنگ بر اساس شمارش تعداد کشته ها تعریف نمی شود. آیا توانسته اند به اهداف خود برسند یا نه؟ اسرائیل وارد غزه شد تا آن طور که ادعا می کرد، حماس را نابود کند و زندانیانش را آزاد کند. هیچ کدام از این اهداف محقق نشد. البته هیچ کدام از این پیروزی ها برای فلسطینی ها بدون هزینه به دست نیامد و من فکر می کنم این انتخاب فلسطینی هاست. آن ها در ۸۰ سال گذشته خیلی رنج کشیده اند و در زمان های سخت کشتارهای زیادی را تجربه کرده اند، حتی در این زمان هم تحت نسل کشی قرار گرفتند اما مقاومت کردند و این یعنی جانفشانی.

سؤال: در سال گذشته، ما شاهد تضعیف شدید حزب الله بودیم. ما شاهد مرگ (شهادت) سید حسن نصرالله، متحد نزدیک ایران بودیم. همچنین شاهد ترور اسماعیل هنیه، رهبر حماس، در همین شهر بودیم. ما شاهد برکناری متحدتان بشار اسد از قدرت بودیم. آیا می توان گفت که استراتژی شما دیگر کار نمی کند؟ آیا باید به طور کامل در مورد نحوه فعالیت خود در منطقه بازنگری کنید؟ چون اتفاقاتی رخ داده است. یعنی قطعاً باید اذعان کنید که امسال چیزهای زیادی را از دست داده اید. متحدانی که ترور شده اند. متحدانی که توسط دشمنان سنی جهادی ایران از قدرت ساقط شده اند. آیا این را می پذیرید که در سال گذشته اوضاع

پاسخ: من معتقدم که در طول یک سال گذشته ضربات جدی فراوانی به مقاومت در منطقه وارد شده و هزینه های بسیاری بر آن تحمیل شده است، اما باید بدانیم که مقاومت یک مکتب فکری و یک آرمان است. با کشته شدن افراد این آرمان از بین نمی رود. همان طور که آرمان فلسطین در طول ۸۰ سال گذشته از بین نرفته است، به رغم این که کشته های زیادی داده اند و بسیاری از رهبران آن ها به شهادت رسیده اند ولی آرمان همچنان زنده است. آرمان مقاومت هم همین گونه است. درست است که حماس و حزب الله صدمات زیادی را متحمل شده اند اما در حال بازسازی خود هستند. مهم این است که این مکتب فکری و این آرمان از بین نخواهد رفت.

من می خواهم یک مثالی برای شما بیاورم؛ انقلاب فرانسه، مادر بسیاری از تفکرات و آرمان ها در اروپا و آمریکا به شمار می رود، اما ببینید چگونه بعداً تغییر کرد. ما بازگشت ناپلئون را داشتیم، دیکتاتوری را داشتیم و اشکال دیگر حکومت را اما آرمان نشأت گرفته از انقلاب فرانسه هنوز در کشورهای غربی وجود دارد. بنابراین این آرمان اشکال مختلفی به خود گرفت، اما ایده اصلی هنوز وجود دارد. این در مورد مقاومت نیز صدق می کند و در عرصه بین الملل، این فراز و نشیب ها طبیعی است.

در طول یک سال گذشته ضربات جدی به مقاومت در منطقه وارد شده و هزینه های بسیاری بر آن تحمیل شده است، اما باید بدانیم که مقاومت یک مکتب فکری و یک آرمان است. با کشته شدن افراد این آرمان از بین نمی رود.

مقاومت در طول سال گذشته پیروزی های بسیار زیادی داشته است. شکست هم طبیعی است ولی مهم این است که خود را بازسازی کند و به مسیر خود ادامه دهد. مردم به حمایت از حماس و حزب الله ادامه خواهند داد و آنها را به قدرتی که قبلاً داشتند برمی گردانند تا بتوانند همچون قبل در برابر اسرائیل مقاومت کنند. حماس و حزب الله مستقل هستند و خودشان مستقلاً تصمیم گیری می کنند. ما همیشه از آرمان آن ها حمایت کرده و خواهیم کرد. در آینده هم به تصمیم خود آن ها بستگی دارد. اگر از ایران حمایتی بخواهند، مسلماً به آنها پاسخ مثبت می دهیم.

سؤال: من فکر می کنم بسیاری از مردم در این فکر هستند که آیا ایران باید در استراتژی خود و در نحوه پاسخ به اسرائیل و آمریکا تجدیدنظر کند. به عقیده آن ها ایران باید راه جایگزینی برگزیند و از حمایت از این متحدان که چنین خاری در چشم دولت اسرائیل و نفوذ آمریکا در منطقه بوده اند، دست بردارد.

پاسخ: ولی من معتقدم که این دیگران هستند که نیاز دارند استراتژی ها و سیاست های خود را بازنگری کنند، زیرا اسرائیل نتوانست به اهداف خود دست یابد و پیش از این هرگز تا این حد منزوی نشده بود. این انزوا برای اسرائیل بی سابقه است. اسرائیل نه در غزه و نه در لبنان به اهداف و مقاصد خود نرسید و به رغم صدمات متعددی که به حزب الله وارد کرد، اما نتوانست حتی به اندازه جنگ ۳۳ روزه در جنوب لبنان پیشروی کند و ناچار به پذیرش آتش بس شد.

لذا در وهله اول این اسرائیل است که باید در سیاست ها و استراتژی های خود تجدیدنظر کند. این اولین بار نیست که حزب الله رهبر خود را از دست می دهد یا فرماندهانش به شهادت می رسند اما در مقایسه با دفعه قبل که رهبر خود را از دست داد، اکنون قوی تر و بزرگتر شده است. همین امر در مورد فلسطینیان نیز صادق است. ۸۰ سال کشتار نتوانسته است روح و آرمان آن ها را نابود کند. بنابراین وقتی در مورد آرمان ها صحبت می کنیم، باید بدانید که آرمان تغییر نمی کند. شاید تاکتیک ها تغییر کند، اما آرمان همیشه وجود خواهد داشت.

حجمایت مردم لبنان از مقاومت

سؤال: دیروز خانمی در بازار به من گفت که ایران همه پولش را دارد برای دیگران خرج می کند. این در حالی است که ایرانی ها در داخل کشور به پول نیاز دارند ولی مقامات پول زیادی برای حمایت از کشورهای دیگر می فرستند. تخمین زده می شود که شما میلیاردها دلار برای حمایت از بشار اسد هزینه کرده اید و او اکنون از سقوط کرده است. این یک هدر دادن کامل پول است، این طور نیست؟

پاسخ: نظرات مردم متفاوت است، اما مسأله این است که شما نمی توانید قضاوت کلی خود را بر اساس آنچه یک فرد یا یک خانم در یک بازار می گوید، قرار دهید. ولی این نکته درست است که ایران برای امنیت خود هزینه های سنگینی کرده است و به این کار ادامه خواهد داد. همچنین ما برای پیشبرد مقاومت بسیار حمایت کرده ایم و در آینده نیز این کار را ادامه خواهیم داد. همزمان برای پیشرفت اقتصادی کشور تلاش کرده ایم و دستاوردهای خوبی هم داشته ایم. من با دیپلمات های زیادی صحبت کرده ام که به ایران آمده و از تهران دیدن کرده اند. نمی توانند باور کنند که آنچه می بینند تهرانی است که چهل سال تحت تحریم

های سنگین آمریکا زندگی کرده است. نه فقط تهران بلکه در همه شهرهای ایران پیشرفت های چشمگیری را شاهد هستیم. بنابراین چنین نیست که ما پول کشور را فقط برای دیگران صرف کرده باشیم. ما برای امنیت خود این مخارج را متقبل شده ایم و این امری ضروری است و همه کشورها این کار را انجام می دهند.

سؤال: ولی با تورم ۵۰ درصدی این رقم و بیکاری ۲۵ درصدی؟ پول ملی شما هرگز به اندازه فعلی پایین نبوده است. پس این ها دستاورد نیستند. بسیاری از مردم شما به ما گفته اند که فقط می خواهند تغییری را ببینند. می گویند که زندگی در اینجا غیرممکن است. یک زن به ما گفت که هرکسی را که می شناسد تلاش می کند کشور را ترک کند. پس مطمئناً در داخل هم نیاز به تغییر دارید، این طور نیست؟ یا سوء مدیریت دولت است؟

پاسخ: فراموش نکنید که ما توسط ایالات متحده و برخی از اروپایی ها تحت تحریم هستیم. ما بر اساس سیاست فشار حداکثری ایالات متحده زندگی می کنیم. این را فراموش نکنید و سیاست فشار حداکثری هنوز وجود دارد چون می دانید که این سیاست توسط دولت قبلی (بایدن) هم دنبال می شد. بنابراین این فشارهایی است که هنوز وجود دارد و بله، بخشی از آن به دلیل سوء مدیریت است. اما ما داریم سعی می کنیم همه این ها را مدیریت کنیم. من مطلع هستم که مشکلات و کاستی های زیادی وجود دارد اما ما به طور کلی توانسته ایم این مشکلات را مدیریت کنیم. و همان طور که گفتم، اینجا ایران و اینجا تهرانی است که ۴۰ سال زیر تحریم آمریکایی ها زندگی کرده است و شما می بینید که زندگی در تهران چگونه است. شما در بازار بوده اید و دیده اید که این بازار یک کشور تحت تحریم نیست.

چنین نیست که ما پول کشور را فقط برای دیگران صرف کرده باشیم. ما برای امنیت خود این مخارج را متقبل شده ایم و این امری ضروری است و همه کشورها این کار را انجام می دهند.

سؤال: موضوع دیگری که در چند سال اخیر برای ایرانیان مطرح بوده حقوق زنان است. دولت، رئیس جمهور شما، اجرای قانون حجاب و عفاف جدید را به تعویق انداخته و از مبهم بودن و نیازمند اصلاح بودن آن انتقاد کرده است. آیا این اعترافی است به این که دولت قبل حقوق زنان را به درستی رعایت نکرده و در این زمینه اشتباه کرده است؟

پاسخ: موضوع حجاب در افکار عمومی ایران یک موضوع جدی است. درباره حجاب نظرات مختلفی وجود دارد، اما موضوع این است که همه ما باید تابع قانون باشیم. برای تغییر قانون دیدگاه هایی وجود دارد. سازوکارهای قانونی ما در کشور به این دیدگاه ها رسیدگی می کنند؛ مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت نظام و همچنین شورای عالی امنیت ملی روی این موضوع کار می کنند. ما تابع قوانینی هستیم که در این خصوص وضع می شود. در واقع، برخی افراد می خواهند قانون را آسان کنند. دیگری هستند که می خواهند قانون را تقویت کنند و آن را سخت تر کنند اما این برعهده تصمیم گیرندگان است. بنابراین هر آنچه به عنوان قانون تصویب می شود باید مورد اطاعت همه ما باشد.

سؤال: شما به عنوان یک مرد در دولتی که عمدتاً از مردان تشکیل شده است، آن هم در سال ۲۰۲۵، به چه حقی باید به زنان بگویید که چگونه می توانند زندگی کنند؟

پاسخ: دولت فعلی دولتی است که بیشترین تعداد زنان را در کابینه دارد. تعداد زنانی که مشغول تجارت یا انجام کارهای اجتماعی و فرهنگی هستند بیش از قبل شده، حتی در عرصه سیاست و یا نمایندگی مجلس نیز به همین شکل است. البته که تعداد آنها شاید هنوز کافی نباشد اما فراموش نکنید که ما این روند را به تازگی شروع کرده ایم. باز هم فراموش نکنید که ایران فقط ۴۵ سال پیش دموکراسی خود را آغاز کرده است و ما تا پیش از آن تحت دیکتاتوری مورد حمایت آمریکایی ها قرار داشتیم. یک خانواده فاسد بر ایران حکومت می کرد و به طور کامل توسط ایالات متحده حمایت می شد. چرا؟ زیرا آن ها خدمتگزار منافع آمریکایی ها در منطقه بودند. ولی الان وضع تغییر کرده است. بنابراین شما در غرب می دانید که دموکراسی یا نهادهای دموکراتیک، سال ها زمان نیاز دارند ولی ما به تازگی شروع کرده ایم. ضمن این که ما روش زندگی خودمان را داریم. اینجا جمهوری اسلامی است، پس فقط جمهوری نیست، جمهوری «اسلامی» است. پس باید بین ارزش های اسلامی و ارزش های دموکراتیک و نهادهای دموکراتیک همزیستی ایجاد کنیم.

این کار آسانی نیست. ما سعی کرده ایم یک دموکراسی واقعی و بر اساس ارزش های خودمان و ارزش های دینی ایجاد کنیم و این، مدت زیادی طول می کشد تا تبدیل به یک تجربه موفق شود. و باز هم فراموش نکنید که در ۴۵ سال گذشته که سعی کردیم این مدل دموکراسی را معرفی کنیم، با هشت سال جنگ تحمیلی صدام حسین مواجه بودیم و ۴۰ سال تحریم و این همه فشار علیه ما وجود داشته است. اگر ما را به حال خود رها کنند، ما می دانیم که چگونه جامعه خود را مدیریت کنیم.